

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL : 36 SAYI : 406 MART 2024

**TMMOB'un sesini,
Bilimin yolunu
takip ediyoruz**

Anayasa Mahkemesi Kararı:

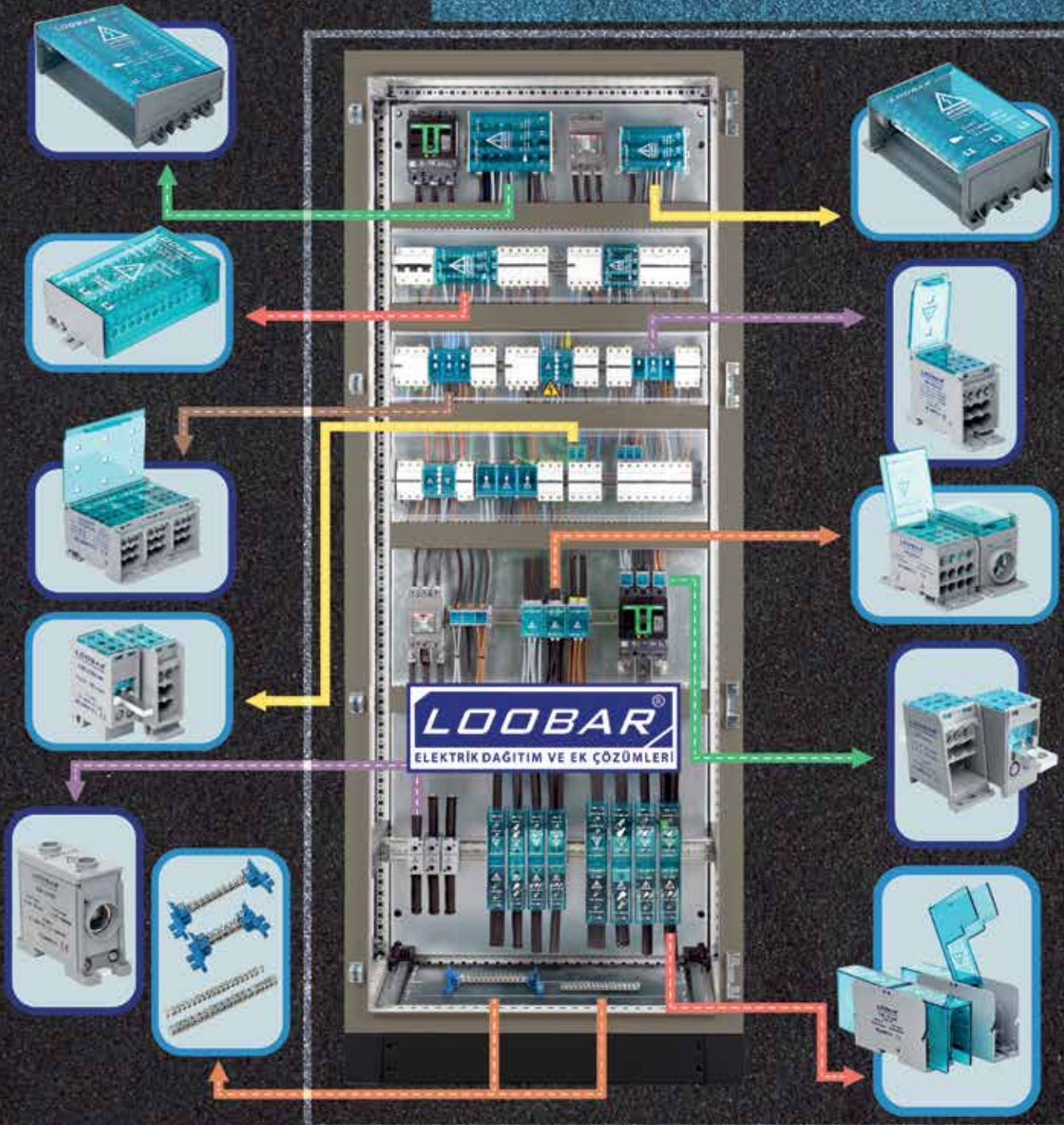
MESLEK ODALARI

"VAZGEÇİLMEZDİR!"

Kadının ve emeğin özgürleştiği,
şiddete ve gericiliğe karşı mücadele eden kadınların,
8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜnü kutluyoruz.

em is a y

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL : 36 SAYI : 406 MART 2024

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Adına

Sahibi

Gülhan GÜRLER

Sorumlu Yazı İşleri

Müdürü

Muhammet DEMİR

Yayın Komisyonu

H. Anı GÜNDÜZ
M. Salim ARSLANALP
Ahmet BECERİK
Mehmet GÜZEL
Gülefer METE
Savaş YÜCEL
Kemal AVCI
Yunus Emre ORAL
Anıl GÜL
Burak KESAYAK
İşıl İNKAYA YAPALI

Yayına Hazırlayan

Kamer TÜRKYILMAZ GÜNER
Kahraman YAPICI

Yönetim Yeri

EMO İzmir Şubesi
Kazım Dirik Mah.
Üniversite Cad. 374/1 Sk.
No:1 Bornova-İZMİR
Tel: 0.232. 489 34 35
Faks : 0.232. 445 49 49
izmir@emo.org.tr
http://izmir.emo.org.tr

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın
Ayda bir yayınlanır

Baskı

Altındağ Grafik Matbaacılık
Tel/Faks: 0232 457 58 33

Baskı Tarihi

06.03.2024

Basım Adedi

500

EMO İzmir Şubesi Bülteni'nde yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak koşulu ile kullanılabilir. Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.
EMO İzmir Şubesi üyelerine ücretsiz yollanır.

TMMOB'UN SESİNİ, AKLIN YOLUNU TAKİP EDELİM

Anayasa Mahkemesi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde TMMOB'a ilişkin hükümleri iptal etti. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemin ilk kararnamesinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlama ve bunları denetleme yetkisi verilmekteydi. TMMOB'un yetki ve sorumluluklarının bir bakanlığa devredilerek, örgütümüzü vesayet altına almaya çalışan bu girişim Anayasa Mahkemesi'nden döndü.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına özerklik tanınmasının nedenini, belli bir mesleğe mensup olanların faaliyetlerini hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun bir şekilde sürdürmelerini güvence altına almak olarak belirten Anayasa Mahkemesi, meslek kuruluşlarının özerkliğinin, merkezi idareden bağımsız olarak karar ve yürütme organlarını seçebilme, mesleki faaliyetlerle ilgili üyelerini ve örgütlerini bağlayıcı karar alma ve uygulama, meslek mensuplarının uyacağı ilke ve kuralları belirleme ve üyeleri hakkında disiplin tedbirleri uygulama hak ve yetkisini içerdiğine vurgu yaptı.

Sık sık dile getirdiğimiz gibi meslek örgütleri, Anayasal düzen gereği, kamu idaresinin bir parçasıdır ve özerk olarak yapılandırılmıştır. Bu gerçeği bir şekilde değiştirmeye çalışmak açıkça Anayasaya aykırıdır. TMMOB'un ve Odalarımızın yetkilerini kısıtlamak veya kullanılmasına filli engeller oluşturmak şüphesiz suç da kabul edilecektir.

TMMOB ve bağlı meslek Odaları Anayasa'da kendilerine verilen görevler gereği, meslek alanlarına giren uzmanlık konuları için bir tür denetim mekanizması işlevi görmektedir. Merkezi ve yerel iktidarların kimi uygulamaları meslek odaları tarafından dava edilerek iptal ettirilebilmektedir. Modern demokrasiler için bulunmaz bir imkan olan bu yapılanma, hatalı uygulamaların, uzmanlarının süzgecinden geçerek yargı tarafından önlenbilmesine olanak sağlamaktadır. TMMOB'un etkin olarak bu mekanizmayı işletmesi, hemen hemen her dönem iktidarlara rahatsız etmekte ve örgütümüzü etkisizleştirilmesi için türlü girişimlerde bulunulmasına neden olmaktadır. Zaman zaman yerel yönetimlerdeki iktidar sahiplerinin de denediği gibi örgütlerimiz, Genel Kurullardaki seçim süreçlerine müdahaleden mevzuat değişikliğine varıncaya kadar değişik biçimlere bürünen bir baskı sürecine maruz bırakılmaktadır.

Sonuç itibarıyla mühendis aklı, siyasilerin bu tip girişimlerini her koşulda bertaraf edecek bir yol bularak, mücadeleyi sürdürmektedir. Ne yazık ki, TMMOB başta olmak üzere meslek örgütlerinin direnmeye çalıştığı bu dönemde özerk olması gereken diğer kurumlar neredeyse bütünüyle yürütmenin güdümüne girmiştir. Diğer konular bir yana teknik konularda eleştiriye katlanamamak acı sonuçlar doğurmaktadır. TMMOB'un uyarılarına, itirazlarına rağmen Erzincan İliç'teki altın madeninde kapasite artırmanın felakete yol açtığına şahit olduk.

Erzincan İdare Mahkemesi, TMMOB'un kapasite artırımına karşı Anagold Madencilik ile Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na açtığı davada, facianın ardından yürütmeyi durdurma kararı alabildi. "Açık Ocak Genişleme Projesi için ÇED Gerekli Değildir" kararının da yürütmesi durduruldu. TMMOB, başvurusunda, "proje alanında siyanür kullanılacağı, çevreye ciddi zararlar vereceği, asit maden drenajının topraktaki birçok minerali yok edeceği, dava konusu proje alanında mera, orman ve tarım arazilerinin bulunduğu, arazilerin amaç dışı kullanılacağı, proje alanının Çöpler ve Sabırlı Köylerine 250 metre mesafede olduğu, proje aşamasında çevresel etki sürecine katılım ilkesinin yok sayıldığı, raporun hatalarla dolu olduğu" gibi gerekçelerle iptal istemişti.

Yargılamanın sürdüğü yaklaşık 3 yıllık süre boyunca TMMOB'un dilekçelerinde yer verdiği tüm uyarılar ve konular birer birer ve sırasıyla yaşandı. Bu felaketten şüphesiz zamanında yürütmeyi durdurma kararı veremeyen yargı da sorumludur. Her geçen gün daha fazla kurum, kuruluşun iktidarın dümen suyuna kapılmasına karşın Odalarımız, üyeden aldığı güçle mücadeleyi sürdürüyor. Anayasanın 135. maddesinin güvencesindeki kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB ve bağlı odalarımız, 1954'ten bu yana halkımızın umududur. Bu umut bizlere, kentlerimize, ormanlarımıza, derelerimize, madenlerimize sahip çıkma cesareti vermektedir. Bu umut bizlere, hukuku yok sayan, insanı ve doğayı yok sayanlara karşı mücadele gücü vermektedir.

Gülhan Gürler

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

EMO İzmir Şubesi 35. Dönem Komisyonları Oluşturuluyor

EMO İzmir Şubesi'nin 35. Çalışma Dönemi'nde görev yapacak komisyonların kurulmasına yönelik çalışmalar başladı. 35. Çalışma Dönemi Yönetim Kurulu'nun çalışmalarına yardımcı olunması, uzmanlık alanlara yönelik görüş oluşturulması amacıyla kurulan komisyonlara katkı sağlamak isteyen üyelerimiz yazımızın devamındaki bağlantıdan başvurabilirler.

Komisyon çalışmalarında yer almak isteyen üyelerimizin, bağlantıda yer alan formdan katkı koymak istedikleri en fazla 3 komisyonu belirterek 8 Mart 2024 Cuma günü mesai bitimine kadar Şubemize başvurmaları

gerekmektedir. EMO Komisyonların Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi'ne göre yalnızca söz konusu alanda uzmanlığı olan üyelerimizin başvuruları değerlendirilebilecektir. İki yıllık çalışma döneminde komisyon toplantı-

lara düzenli olarak katılım sağlayarak, şube çalışmalarına katkı koyacak tüm üyelerimize teşekkür ederiz.

Komisyon Başvuru Formu:

<https://emoizmir.org/form/view.php?id=62657>

SMM Üyelere Yönelik Periyodik Kontrol Hizmetleri Başvuru Formu-2024

Şubemiz tarafından, İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrolleri kapsamında Elektrik Tesisatı, Topraklama Tesisatı, Paratoner, Akümülatör, Yangın Algılama ve Uyarma Sistemleri'ne yönelik taleplerin, gerekli eğitimleri almış Serbest Müşavir Mühendislerin (SMM) katılımıyla karşılanmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Görev almak isteyen SMM üyelerimiz yazımızın devamından yer alan bağlantıdan başvuru işlemlerini gerçekleştirebilirler.

MİSEM kapsamında "Elektrik Tesislerinde Topraklamalar", "Elektrik İç Tesislerinin Denetimi ve Raporlama" ve "Yangın Algılama ve Uyarma Sistemleri" eğitimlerini alan ve kalıcı EKİPNET numarası olan SMM üyelerimiz aşağıda bağlantısı verilen formdan başvurularını gerçekleştirebilirler.

Başvuru: <https://emoizmir.org/form/view.php?id=61728>

Anayasa Mahkemesi: MESLEK ODALARI SINIRLANAMAZ

Anayasa Mahkemesi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Bakanlığa TMMOB ve Odalar üzerinde denetim yetkisi niteliği taşıyan hükmünü iptal etti. Anayasa Mahkemesi Meslek Kuruluşlarının özerkliğine vurgu yaparak, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Denetim Yetkisiyle ilgili 107. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin iptaline karar verdi.

27 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesi kararı ile 10 Temmuz 2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 107. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi iptal edildi.

İptal edilen düzenlemede Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlama ve bunları denetleme yetkisi verilmekteydi.

CHP meclis grubunun söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının düzenlendiği 135. maddesi ile Cumhurbaşkanının kararname çıkarma yetkisine ilişkin düzenlemeler içeren 104. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal davası açması üzerine Anayasa Mahkemesi düzenlemenin iptaline karar verdi.

TMMOB ve Odaların uluslararası toplantı ve kongrelere katılabilmelelerini Bakanlığın iznine bağlayan 6235

sayılı Yasa'nın ek-1. maddesinin iptali için TMMOB ve Odalar tarafından açılan davalarda Danıştay düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne göndermiş, Anayasa Mahkemesi de ek-1. kanun maddesini iptal etmişti. Bu kararında yapmış olduğu saptamalara atıfta bulunan Anayasa Mahkemesi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının üzerindeki devlet denetiminin vesayet yetkisi olduğu kabul edilebilecekse de bu vesayetin Anayasa'nın 127. maddesinde düzenlenen vesayet yetkisinden farklı olduğu, Anayasa'nın 135. maddesinin beşinci fıkrasına göre merkezi idarenin meslek kuruluşları üzerindeki vesayet yetkisinin kanunla düzenlenmesi gerektiği, idari ve mali denetimle sınırlı kalması gerektiği ifade edildi. Yine Anayasa'nın 135. maddesinde meslek kuruluşlarının karar ve yönetim organlarının seçimle göreve gelmesinin öngörüldüğüne, sorumlu organlarına yargı kararıyla son verilebileceğinin düzenlendiğine değinen Anayasa Mahkemesi bu düzenlemelerinin meslek kuruluşlarının özerkliği anlamına geldiğine işaret etti.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına özerklik tanınmasının nedenini, belli bir mesleğe mensup olanların faaliyetlerini hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun bir şekilde sürdürmelerini güvence altına alınması anlamına geldiğini belirten Anayasa Mahkemesi, meslek kuruluşlarının özerkliğinin, merkezi idareden

bağımsız olarak karar ve yürütme organlarını seçebilme, mesleki faaliyetlerle ilgili üyelerini ve örgütlerini bağlayıcı karar alma ve uygulama, meslek mensuplarının uyacağı ilke ve kuralları belirleme ve üyeleri hakkında disiplin tedbirleri uygulama hak ve yetkisini içerdiğini ifade etti.

Anayasa Mahkemesi itiraz konusu kural ile Bakanlığın hizmet birimine yerleşme, çevre, yapılaşma ve imar konularıyla ilgili olarak kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlama, aynı konularla ilgili mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarını denetleme görev ve yetkisinin verildiğini, mevzuat hazırlama ve denetleme yetkisinin kamu kurumu niteliğindeki mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarının karar alma ve uygulama sürecindeki faaliyetlerini etkileyeceğini, düzenlemenin meslek kuruluşlarının özerkliğine ilişkin olduğunu, Anayasa'nın 135. maddesinde bu hususlardaki yetki ve görevlerin kanunla verilmesi, kapsam ve içeriğinin de yine kanunla belirlenmesi gerektiğini, özel olarak kanunla düzenlenmesi gereken alanların cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenleneme yapılamayacağını ifade ederek (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 107. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin iptaline karar verdi. Mahkemece kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verildi.

TMMOB 3. İzmir Kent Sempozyumu Sonuç Bildirgesi

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu (İKK) tarafından 'Direnen Kentlerde Adalet ve Demokrasi' başlığıyla 22-23 Aralık 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen 3. İzmir Kent Sempozyumu'nun sonuç bildirgesi İzmir Mimarlık Merkezi'nde düzenlenen basın toplantısıyla kamuoyu ile paylaşıldı.

TMMOB İzmir İKK Dönem Sekreteri Aykut Akdemir'in okuduğu bildirmede, yerel yönetimlerden benimsemesi gereken 9 temel ilke açıklandı. Sonuç bildirgesinde şunlara yer verildi:

Uzun bir süredir İzmir ve çevresine ilişkin rant projeleriyle, İzmir'in doğal yaşam alanları yapılaşmaya açılarak, kent ve çevresinde paraya dönüştürülecek ne kadar alan varsa, sonuçlarına bakılmaksızın enerji yatırımları (JES, RES, Termik Santraller vb.), madencilik çalışmalarıyla, turizm bahanesiyle plansız bir şekilde yok edilmeye çalışılıyor.

Bizler mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak kentlerin, doğal yaşam ve tarım alanlarının, ormanların yanı sıra kent dokusunun ve kent kültürünün de gelecek kuşaklara aktarılacak biçimde korunmasının önemli olduğunu biliyor ve bunu her ortamda dile getiriyoruz. Bu konuda da mesleki uzmanlığımızın yanı sıra demokrasi ve hukuk çerçevesinde mücadelemizi sürdürüyoruz.

Bu mücadeleyi, bugüne değin kentin tüm yaşam alanı savunucuları, demokratik kitle örgütleri, siyasi partiler ve kentin seçilmiş yöneticileri ile birlikte büyütmek için, bilgi, belge ve raporlarımızla her platformda sözümüzün sahibi ve takipçisi olmaya devam ediyoruz.

2024 yerel seçimlerinin ülkemiz siyasi iklimi ve İzmir'in kimliği, kültürü ve doğal yaşam alanlarıyla gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için önemli bir eşikte gerçekleştirildiğini düşünüyoruz.

Bu çerçevede, kentlerimizin geleceğini rant yağmacılarından kurtarmak için belediye başkanlarının ve yerel yönetimlerin benimsemesi gereken temel ilkeleri şöyle sıralıyoruz:

1. Halkçı bir kent yönetimi, kentin her kesiminin mümkün olduğunca karar mekanizmalarına katılmasıyla mümkündür. Bu nedenle kent adına verilecek kararlarda kentlinin görüş ve önerileri mümkün olan en geniş biçimde alınmalı ve öneriler kararlara yansıtılmalıdır.

2. Kente ilişkin yapılacak her türlü alt ve üst yapı yatırımlarında, öncelikle uzman meslek odalarından görüş alınmalı, büyük projelerde halkın ve demokratik kitle örgütlerinin görüşüne başvurulmalıdır.

3. Sermaye kesimi yerine kentin önemli bir kısmını oluşturan yoksullara, emekçilere, dezavantajlı kesimlerin ihtiyaçlarına yönelik politikalar

gözetilmelidir.

4. Toplumun ihtiyacı olmayan ve kamuyu zarara uğratacak yatırımlardan kaçınılmalıdır.

5. Yaşam alanlarını ve mülkiyet hakkını zapt etmek niyetiyle gerçekleştirilen her türlü kentsel dönüşüm uygulamalarında yurttaşın yanında yer alınmalı ve yerlerinden edilmeden, güvenli ve daha yaşanabilir bir çevreye kavuşmaları sağlanmalıdır.

6. Su kaynaklarının, havanın kirlenmesine yol açacak, halkın sağlığını olumsuz yönde etkileyecek, kentin içinde yer alan doğal yaşamı yok edecek projelere izin verilmemelidir. Kent içi açık yeşil alanların mutlak korunması ve çoğaltılması sağlanmalı, açık yeşil alanların içerisinde ve altında, beton içeren hiçbir yapılaşmaya izin verilmemelidir.

7. Merkezi yönetimin aldığı ve kamuyu zarara uğratacak kararlara karşı kentteki demokratik kitle örgütleriyle iş birliği yapılarak hukuksal ve demokratik olarak tavır gösterilmeli, yağma politikalarıyla etkin bir mücadele yürütülmelidir.

8. Belediye emekçilerinin kad-

rolü, güvenceli istihdamı esas alınmalı, liyâkattan taviz verilmemeli, sendikaları tahakküm altına almaya çalışmadan eşit ilişki kurulabilmelidir. Sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin İzmir’de yerel demokrasinin gelişiminin bir parçası olduğu bilinmelidir.

9. Seçilen yöneticiler; bulunduğu makamı kendi siyasi çıkarları için kullanmadan, belediyeyi şirket gibi görmeden, yargı kararlarına uyarak görev yapmalıdırlar.

TMMOB İzmir İl Koordinasyon

Kurulu olarak, yukarıdaki ilkeler çerçevesinde, kentimizi hedefleyen yağma politikalarına karşı bu kentte yaşayan yurttaşlar olarak en önemli görevimizi ‘İzmir’in kimliği, kültürü ve doğal yaşam alanlarıyla gelecek kuşaklara aktarılabilmesinin sağlanması’ olarak görüyoruz.

Bunun için yerel yönetim seçimleri öncesinde Kent Sempozyumu yaparak, yağma politikalarının kentimize verdiği zararın bugün itibarıyla bir fotoğrafını çektik.

Bununla birlikte demokratik katkı

lımcı bir kent yönetimi, kent silüeti, nüfus, yapılaşma, ulaşım, hava, su ile yaşam kalitesinde nerede olduğumuz konularında da görüşlerimizi kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak, yukarıdaki temel ilkeleri benimsemiş yerel yönetim anlayışı ile İzmir’in geleceğinin aydınlığa kavuşabileceğini belirtir, gerek siyasi partilerin gerekse yurttaşların seçimlerini bu çerçevede yapması gerektiğini hatırlatırız.

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinlikleri kapsamında; 9 Mart ve 16 Mart 2024 tarihlerinde Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi’nde düzenlenecek etkinliklere tüm üyelerimiz davetlidir.

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
ULUSAL KONGRE MERKEZİ VE SERGİ MERKEZİ

DÜNYA KADINLAR GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

8 MART

Yaşasın
kadın
dayanışması

>>>9 Mart 2024 Cumartesi

Saat: 17.00 Yer: Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi K1 Fuaye

Fotoğraf Sergisi Açılışı

"HAREMDEN ÖZGÜRLÜĞE TÜRK KADINININ BAĞIMSIZLIK ÖYKÜSÜ"

Müzik Dinletisi

Solist : ADASU AKIN

Yer: Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi K2 Fuaye

>>>16 Mart 2024 Cumartesi

Saat: 14.30-16.30 Yer: Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi Ege Salonu

Söyleşi

"SİYASETİN CİNSİYETİ" üzerine

Konuşmacı - Yazar : PROF. DR. SERPİL SANCAR

kadincilismagrubu@tmmobizmir.org

groups/tmmobikizmiricg

tmmob_izmir_kadin

Alçak Gerilim Şebeke Tiplerinin Seçiminde Göz Önünde Bulundurulacak Kriterler (*)

Elk.Y. Müh. Taner İriz **Elk.Elo. Müh. Ali Fuat Aydın**
 taner.iris@emo.org.tr ali.fuat.aydin@emo.org.tr

Giriş

Bilindiği gibi, uluslararası standartlarda ve ulusal yönetmeliklerimizde; TT, TN ve IT olmak üzere üç çeşit alçak gerilim elektrik dağıtım sistemi tanımlanmış olup, bu sistemlerin tercih edilmesinde dikkat edilecek hususlar konusunda ilgili yönetmelik ve standartlar doğrultusunda işlem tesis edilmesi can ve mal güvenliği açısından büyük önem arz etmektedir.

Burada; birinci harf, güç sisteminin toprağa bağlanma şeklini göstermekte olup,

T: Bir noktanın toprağa doğrudan bağlanmış olduğunu,

I: Bütün gerilimli bölümlerin topraktan ayrılmış olduğunu veya bir noktadan bir empedans üzerinden toprağa bağlanmış olduğunu ifade etmektedir.

İkinci harf, tesisatın açıktaki iletken bölümlerinin toprağa bağlanma şeklini göstermekte olup,

T: Güç sisteminin herhangi bir noktasının topraklanmasından bağımsız olarak açıktaki iletken bölümlerin elektriksel olarak doğrudan toprağa bağlanmış olduğunu,

N: Açıktaki iletken bölümlerin güç sisteminin topraklanmış noktasına elektriksel olarak doğrudan bağlanmış olduğunu ifade etmektedir.

Bir sonraki harf (varsa), nötr ve ko-

ruma iletkenin düzenlenmesine ilişkin olup,

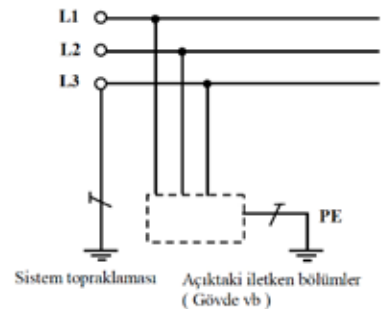
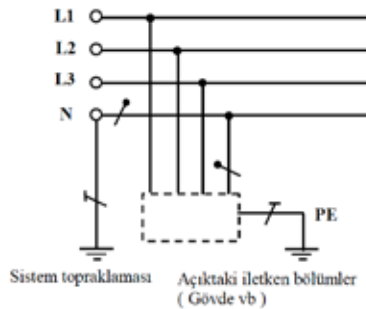
S: Nötr veya topraklanmış faz iletkeninden ayrı bir iletkenle koruma fonksiyonunun sağlanmış olduğunu,

C: Nötr ve koruma güvenliğinin tek iletken üzerinden birleştirilmiş olduğunu ifade etmektedir (PEN iletkeni).

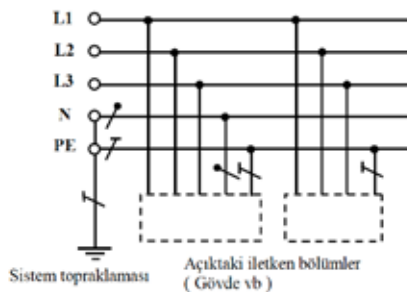
TT Sistemi

Ülkemizde dağıtım şirketleri tarafından kullanılan alçak gerilim dağıtım sistemidir. Besleme transforma-

törünün ikincil taraf yıldız noktasına işletme topraklaması uygulanmakta, yük ise elektrik devresinden bağımsız olarak topraklanmaktadır. Yük tarafında cihaz gövdesine bir temas olduğunda, oluşan hata akımı, devrede baskın dirençler olan işletme topraklaması direnci ve koruma topraklaması direnci üzerinden yıldız noktasına gideceğinden, devredeki sigorta ya da devre koruyucularını zamanında açtıracak büyüklükte bir akım oluş-

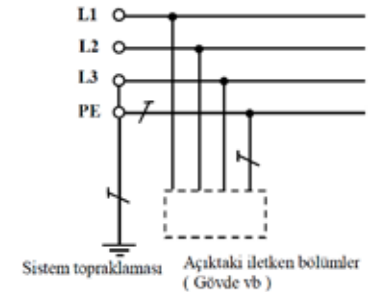

Şekil-1 : TT Sistemi

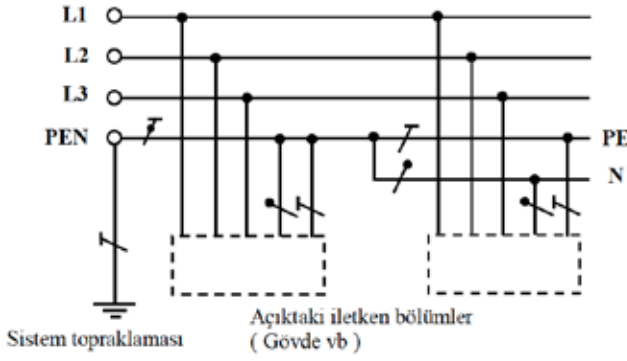

Sistemin tamamında nötr iletkeni ile koruma iletkeni ayrı

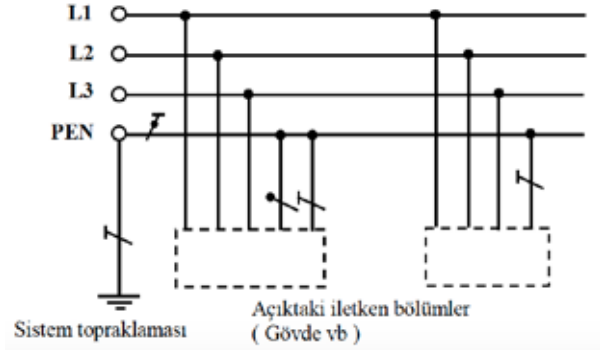
Şekil-2: TN-S Sistemi

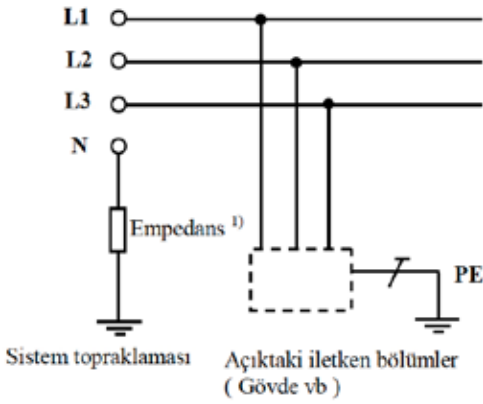
Sistemin tamamında topraklanmış faz iletkeni ile koruma iletkeni ayrı

Şekil-3: TN-C-S Sistemi. Nötr iletkeni ve koruma iletkeni, sistemin bir bölümünde tek iletkende birleştirilmiştir.

Şekil-4: TN-C Sistemi. Sistemin tamamında nötr ve koruma fonksiyonları, tek iletkende birleştirilmiştir.

¹⁾ Sistem topraktan ayrılabilir. Nötr dağıtılabilir veya dağıtılmayabilir.

Şekil-5 : IT Sistemi

Kaynak : Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği

mamakta; gerek temel korumada, gerek hata korumasında koruma, ancak RCD'ler (artık akım cihazları) aracılığıyla sağlanabilmektedir.

TN Sistemleri:

TN sistemlerinde doğrudan topraklanmış bir nokta bulunur ve tesisatın açıktaki iletken bölümleri bu noktaya koruma iletkeni ile bağlanır. TN sistemi, nötr ve koruma iletkenlerinin düzenlenmesine göre üç tipe ayrılır:

-TN-S sistemi : Sistemin tamamında ayrı bir koruma iletkeni kullanılır.

-TN-C-S sistemi : Nötr ve koruma fonksiyonları, sistemin bir bölümünde tek iletkende birleştirilmiştir.

-TN-C sistemi : Sistemin tamamında nötr ve koruma fonksiyonları tek iletkende birleştirilmiştir.

Bu sistemlerde besleme tarafı TT sisteminden farksızdır. Burada da transformatörün ikincil taraf yıldız noktasına işletme topraklaması uygulanmakta; yük tarafında ise, ana dağıtım panosunun toprak barası, sistemin koruma iletkenine irtibatlandırılmaktadır. Bu dağıtım sisteminin yalnızca dış tesisatta kullanılmasına izin verilir ve sistem TN-C diye adlandırılır. PEN iletkeninin; hem dengesizlikten ileri gelen fark akımını, hem de gövde teması halinde hata akımını taşıma işlevi vardır. TN sisteminde ana dağıtım panosundan sonra PEN iletkeni; N (nötr) ve PE (koruma iletkeni) olarak ikiye ayrılır, bir daha birleştirilmelerine izin verilmez. Ayrılmadan sonra, oluşan bu sisteme de TN-S denir.

Özellikle Almanya'da TN-S sistemi, transformatör yıldız noktasından itibaren tercih edilmektedir. Bunun için 5 damarlı (3F+N+PE) kablolarla ihtiyaç duyulmaktadır. Kablo maliyetleri artmakla birlikte, TN-S sisteminde dolaylı temas halinde; hata akımı L-PE çevrimi üzerinden akacağından, sigorta ya da devre koruyucuları standartlarda belirtilen zamanda açabileceklerdir. Ancak, kablo mesafesi arttıkça empedansın artması dolayısıyla hata akımının küçülmesi söz konusu olacağından, tesis tasarımcısı mühendisin tesisin her yerinde tek kutuplu kısa devre akımını hesaplaması zorunludur. Burada hesaplanan tek kutuplu kısa devre akımının; devre koruyucuların ani açma akımından büyük oldukları

Sembollerin Açıklaması:

Nötr iletkeni (N)

Koruma iletkeni (PE)

Birleşik koruma ve nötr iletkeni (PEN)

kanıtlanmalıdır. Doğrudan temas durumunda ise, TN-S sisteminde bile can güvenliği açısından RCD kullanımı kaçınılmazdır.

IT Sistemi

Bu sistemde, sistemi besleyen transformatörün yıldız noktası toprağa irtibatlandırılmaz. Dolayısıyla işletme topraklaması yapılmamış olur. Fazlardan birinin toprağa teması halinde, hata akımı kaynağa dönüş için kablo kapasitanslarını kullanacaktır. Bu kapasitanslar çok büyük reaktans göstereceklerinden, oluşacak hata akımı canlılar için ölümcül olmayacak derece küçük olur. Dolayısıyla birinci faz toprak temasında, devrenin açılmasına gerek kalmaz. Bu sistemin avantajı, hata halinde bile servis sürekliliğinin sağlanmasıdır. Başka bir fazda ikinci bir faz toprak temasında ise, arıza çift faz toprak kısa devresine dönüşebilir ve hata akımı da üç fazlı kısa devre akımının yüzde 87'si gibi çok büyük mertebelere ulaşabilir. Kurulum ve işletme masrafları görece, TT ya da TN sistemine göre daha yüksek olan IT sisteminde; 1. hata algılanır, bu durum optik ya da akustik olarak bildirilir, 2. hataya kadar 1. hatanın giderilmesi gerekir. Bu sistemde hem elektrik enerjisinin sürekliliği sağlanmış, hem de canlıların yaşamı güvence altına alınmış olur. IT sistemi hastanelerin ameliyathane ve yoğun bakım ünitelerinde kaçınılmaz olarak kullanılmaktadır.

Sonuç

Özellikle TT topraklama sistemi bulunan endüstriyel tesislerde son zamanlarda TN sistemine geçiş eğilimi görülmektedir. Bunun en önemli nedeni hata korumasında RCD'ye gerek olmamasıdır. Kaynak makineleri, ısıtıcı dirençler, daldırma tip ısıtıcılar, elektrik fırınları gibi düşük yalıtımlı yüklerde ve vinç, konveyör gibi elektrik kesilmesinin tehlike doğuracağı

kaldırma/taşıma makinelerinde TT sistemi ile devre sürekliliğini sağlamak mümkün değildir. PLC'ler, bilgisayarlar gibi elektronik yüklerin olduğu yerlerde de TN-S sisteminin kullanılması önerilir. Kumanda devreleri, aktüatör ve PLC sensörlerini içeren devrelerde öncelikle IT önerilirse de, bunun mümkün olmadığı durumlarda TN-S tercih edilmelidir.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda, alçak gerilim şebeke tipi seçiminde dikkat edilecek hususları şöyle sıralayabiliriz;

- Şehir şebekesinde dağıtım şirketinin sistem tercih esaslarına uyulmalıdır. Özel transformatöre sahip tesislerde ise sistem tercihi kullanıcıya aittir.

- Sistem tipi ne olursa olsun, tasarım aşamasında elektrik projelerinde seçilen sistemin ne olduğu belirtilmelidir. Ülkemizdeki AG projelerinin kolon şemaları genellikle tek kutuplu olup, topraklama tipinin gereklerini açıklamakta yetersiz kalmaktadır. AG projeleri kolon şemalarının bir an önce çok kutuplu olması sağlanmalıdır.

- Endüstriyel tesislerde sonradan yapılan sistem revizyonlarının daha güç ve masraflı olacağı unutulmamalıdır. En kolay, en ekonomik çözüm tasarım aşamasında yapılır.

- TT'den TN'e dönüşümde kablo değişimi masraflı olacağından, sistem değişimine uygun renkler kablo damarlarında makaron kullanılarak ifade edilebilir.

- Ülkemizde yanlış anlaşılan bir husus ise, transformatör merkezlerinde işletme ve koruma topraklamalarının birleştirilmesi ile her zaman TN sisteminin gerçekleştirileceğinin sanılmasıdır. Bu durum sadece bina içinde bulunan, işletme ve koruma topraklamaları birleştirilmiş tesislerde söz konusu olabilir. Transformatör

merkezinin beslediği yapıdan farklı bir yerde olan tesislerde sistem tercihi tasarımcıya aittir.

- İster TN, ister TT olsun endüstriyel tesislerde, hata korumasının yanı sıra temel koruma için kombine prizlerde ve normal prizlerde kaçınılmaz olarak RCD kullanılacaktır.

- TT sisteminin kullanıldığı yerlerde yüklerin durumuna göre farklı tip RCD kullanılmalıdır. Lineer yüklerde, tek fazlı UPS ve STS'lerde A tipi, tek fazlı frekans konvertörlerde F tipi, 3 fazlı tam doğrultucularda, trifaze UPS ve STS'lerde, Mod 3 tipi araç sarj istasyonlarında ve güneş santrallerinde B tipi RCD kullanılması gerekmektedir. B tipi RCD'nin ayrıca darbe bağışıklığı özelliği de bulunmaktadır.

- RCD kullanımı anlamında üstünlüğü olsa da, TN sistemindeki elektrik şebekesinin genişlemesi durumunda ve trafo topraklamalarının birleştirilmesi söz konusu olduğunda da YG tarafta meydana gelebilecek faz toprak arızalarında AG'ye sürüklenerek gerilimler açısından dezavantajlıdır.

Kaynakça

- *Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği / RG – 21.08.2001 - 24500*
- *Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği / RG - 04.11.1984 - 18565*
- *Elektrik Tesisat Rehberi / Schneider Electric / 1.Bölüm*
- *Taner İriz / Türkiye'deki Elektrik Tesislerinde Can Güvenliği Bakımından Alınması Gereken Önlemler / Elektrik Mühendisliği Dergisi / Sayı: 445 / Ekim-2012*

**Bu yazı 16-19 Ekim 2019 tarihlerinde VI. Elektrik Tesisat Ulusal Kongre ve Sergisi kapsamında düzenlenen Binalarda Elektrik Tesisatı Sempozyumu'nda sunulan bildiriden alınmıştır.*

Depremde Kadın Olmak

Elk. Elo. Müh. Özlem Özmen Bozdoğan
 ozozen@gmail.com

6 Şubat 2023 gece 04:17'de yüz binlerce insan gecenin bir karanlığında uyandık ve sonrasında milyonlarca insan hep birlikte bir karanlığa sürüklendik. İlk birkaç saatte kendilerince bulabildikleri güvenli alanlara gitmek için evlerini terk edenlerin en büyük beklentisi gün doğduğunda geri dönebilmektir. Sarsıntı bitecek ve kaldığı yerden devam edecekti hayat ama bunun öyle olmadığını gün aydınlandığında gördüğümüz manzara ile acı şekilde anladık. Bir daha Deprem Bölgesi'nde hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı, olmadı da.

2022 Haziran ayından beri iş nedeniyle İskenderun'da yaşıyorum. Deprem esnasında oturduğumuz ev değil ama mahallemiz yıkıldı. Deprem'in ilk saatlerinde gün aydınlandığında çoğumuz evlerine gerçekten dönmeye çalıştı ama dönemedik çünkü diğer tüm yerlerde olduğu gibi benim mahallemde de yolların üzerine binalar yıkılmıştı. İnsanlar feryat-fıgan etraftaydı; geçmişleri, gelecekleri, birikimleri hayalleri yerinde yoktu.

"Her zaman daha kötüsü vardır" denir ya; depremin en kötü zamanları ilk saatlerdir diye düşünmüştük. Şoku atlatınca enkazlarımızı da yaşadıklarımızı da toparlarız, güçleniriz diyorlarduk. Bunda da yanılmışız. Üzerinden 1 yıl geçmesine rağmen bu bölgede daha kötülerini olageliyor. Deprem sonrasındaki yaşanan kaotik ortam şimdilerde yerini kanıksanmış çaresizlik, yalnızlık, yoksunluk, yoksulluk

ve yurtsuzluğa bırakmış durumda. İyileşemiyoruz. Hâlâ enkaz çalışmaları sürüyor. Enkazlardan cesetler çıkıyor ve hâlâ binlerce kayıp olduğu düşünülürse 1 yıl sonra çıkan cesede dahi şükrediliyor. Hala evsiz, yurtsuz insanlarımız; kayıp ya da kaçırılmış, haber alınamayan çocuklarımız var. Eğitim yok denecek kadar kötü; çadırlar-konteynerlar insanların yurdu haline geldi.

Bireysel deneyim olarak anlatılacak çok şey var ama ne anlatılırsa anlatılsın tam aktarılamaz o anlar. Anlatılan her şey yaşanmış en kötüye ihanet sayılır. Bu deprem bize acılarımızdan utanmayı da öğretti. Yaşadığımız travmaları söylemeye dahi utanacak kadar derin acılar gördü bu bölge. Öyle ki her acı başkasının utancı ya da şükür nedeni haline geldi.

İşte böylesi zor zamanlarda kadın olmak daha da zor şartlara maruz kalmak demektir. Deprem anında ve sonraki zamanlarda da kendinden çok çocuklarının, ailesinin derdine düşen yine en çok kadınlar oldu. Deprem sonrası kurulan yardım çadırlarında da en çok onlar çalıştı, en çok kadınlar birbirinin yardımına koştu. Artık buralarda hayatın olağan durumu haline gelen konteyner kentlerde hem yardım eden hem yardım alan tarafta yine en çok kadınlar vardı. Sonuçta kendisi kadından öte anneydi, ablaydı, eştı ve hep fedakârlandı. Nerede ne şekilde olursa olsun ailesini derleyip toplamak da yine kadının göreviydi.

Ne acıdır ki gelen yardım paketlerinde en basit hijyen malzemeleri konmayacak kadar da yok sayılan yine kadınlar oldu. Kadın iç çamaşırı, kadın pedi gibi ürünlere yine kadın örgütlerinin yardım çağrıları sayesinde ulaşabildi depremzede kadınlar.

Deprem ile birlikte evlerini kaybeden binlerce insan bir arada yaşamak zorunda kalınca bu kalabalık yaşam şekli mahremiyet ve güvenlik sorunlarını da beraberinde getirdi. Aydınlatmanın yetersiz kalması; tuvalet, duş gibi temel ihtiyaçların her konteynerda olmayıp umumi hale getirilmesi, kadın ve çocuklar için ciddi mahremiyet ve güvenlik sorunlarının ortaya çıkmasına ayrıca taciz vakalarının da artmasına neden oldu.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen en fazla dayanışma ve yardımlaşmayı yine kadınlar kendi aralarında gerçekleştirdiler. Özellikle Antakya Bölgesi'ndeki kadınlar yaralarını hep birlikte sarmaya çalışırken bir yandan da o bölgede depremi dahi fırsata çevirmeye çalışan iktidarın yapmaya çalıştığı tüm hukuksuz işlemlere karşı da birlikte mücadele ettiler. Kurdukları kadın kooperatifleri ile yaşama dair direnişlerini birlikte güçlendirdiler.

Bir daha eski normale dönülemezcek kadar çok acı ve yıkım oldu deprem bölgesinde ama yaşam da bir şekilde devam etmek zorunda. Buradaki hayatın normalleşebilmesi de yine en çok kadınların direnişleri, bitmeyen umutları ve heyecanları sayesinde olacaktır.

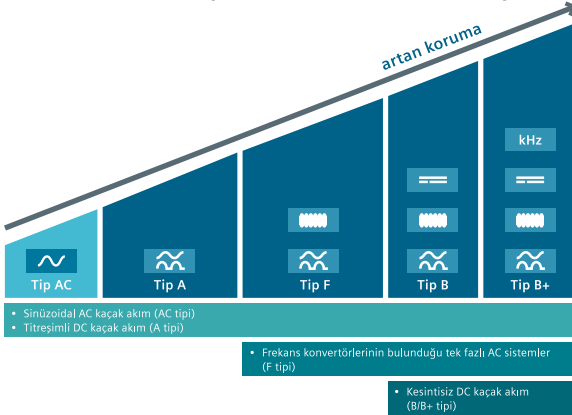
SIEMENS
Ingenuity for life

Kaçak Akım Koruma Röleleri

Güvenliğiniz için doğru kaçak akım koruma rölesini seçin!

Doğru Tip Kaçak Akım Koruma Seçimi

Hangi Kaçak Akım Koruma Rölesini Seçmeliyim?

Bir elektrik devresinde bulunan tüm yüklerin/cihazların devreyi koruyan kaçak akım koruma rölesi tipleri uyumluluğu mutlaka kontrol edilmeli.

33 Yıldır Sektörün Öncüsü

SIEMENS

Klemsan®

EMES®

finder®

KAEL

FEDERAL ELECTRIC

ALCE

BLACK LIGHT

Weidmüller

CEM

Kraus & Naimer

EAE Ekabin

Go Series

GoPact™ MCCB

Life Is On

Schneider
Electric

Rekabetçi Kompakt Şalterler

Özel olarak tasarlanmış yeni kompakt devre kesici serimiz GoPact MCCB, güç dağıtım sistemlerinizin koruma ihtiyaçları için rekabetçi ve güvenilir bir çözümdür. GoPact MCCB, kapsamlı aksesuar portföyü ve basitleştirilmiş kullanımı ile standart uygulamalarda dayanıklı güç kaynağı sağlar.

3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü

TMMOB 3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü yapılan açıklamada, iş cinayetlerinin artarak devam ettiği ne vurgu yapıldı. Erzincan İliç'te altın madeninde 9 işçinin tonlarca kimyasal malzemenin altında kaldığına dikkat çekilen açıklamada, her gün 5 işçinin iş cinayetlerine kurban gittiği bildirildi.

TMMOB'den 3 Mart 2024 tarihinde Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz imzasıyla yapılan açıklamada, 3 Mart 1992 tarihinde Zonguldak Kozlu'da kömür ocağında meydana gelen ve 263 emekçinin hayatını kaybettiği grizu patlamasının üzerinden 32 yıl geçtiği belirtilerek, şöyle denildi:

"Madenlerde, inşaatlarda, tarımda, ormanda, kimya sanayiinde, taşımacılıkta, tersanelerde, ticaret ve büro işyerlerinde iş cinayetlerini, işçi ölümlerini, katliamları konuşmaya devam ediyoruz. Özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, kuralsızlaştırma, denetimsizleştirme politikaları, çalışma, çalışma saatlerinin uzatılması/mesai saatlerinin uzatılması, çalışma ortamının düzensizliği, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmaması, etkin bir denetim sisteminin kurulmaması sonucunda meydana gelen ölümler, meslek hastalıkları, sakat kalma her geçen gün artıyor.

Sermaye sınıfının temsilcisi siyasi iktidar, her iş cinayetinin ardından; 'kader, fıtrat, kader planı, acı çekmeden güzel öldüler, bu mesleğin kaderinde var' şeklinde açıklama yapmayı uygun gördü. Çünkü ölenler ne kendi evlatlarıydı ne de yakınıydı. Onların insan ve insan emeğine karşı kayıtsız tutumları iş cinayetlerini her geçen gün artırıyor.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini maliyet olarak gören işverenler, iş cinayetlerini kader diye dayatanlar, uyguladığı politikalarla ihmalkar davranan iktidar/siyasi irade bu cinayetlerin sorumlusudur."

Her Gün 5 Emekçiyi Kaybediyoruz

Erzincan İliç'te 13 Şubat 2024 tarihinde bir altın madeni işletmesinde yaşananların hatırlatıldığı açıklamada, şu ifadelerle yer verildi:

"Erzincan İliç'te bir altın madeni işletmesinde liç yığınınındaki binlerce ton malzemenin kayması ile malzeme altında kalan 9 işçi hayatını kaybetti. Can kaybının yanında yığına uygulanmış olan kimyasal işlem nedeni ile malzeme içerisindeki siyanürlü solüsyon nedeniyle ağır metallerin toprağa ve suya karışması ve bir çevre katliamının yaşanması da söz konusu.

Yıllardır, rutin değişmiyor. Her gün 5 emekçiyi iş cinayetlerinde kaybediyoruz. Her ne kadar iş cinayeti kavramı kapsamında kullanıma alışkanlığı olmasa da meslek hastalıkları da hastalığa malullüğe ve ölüme yol açan işten kaynaklı sağlık sorunlarıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'ya göre, meslek hastalıklarına bağlı ölümler, iş cinayetlerinin 6 katından fazladır. SGK'nin 2022 verilerine göre, ülkemizde 589.000 iş kazası meydana gelmiş, 953 meslek hastalığı tespit edilmiştir. İş kazalarından kayıt altına alınabilen ölüm sayısı bin 517 iken meslek hastalıkları kaynaklı ölüm sayısı ise 8'dir. Bu sayılar gösteriyor ki; Ülkemizde yılda en az 200-300 bin meslek hastalığı ve meslek hastalıklarından kaynaklanan 9 bin ölüm gizlenmiştir.

İş cinayetlerinde her yaştan emekçi yaşamını kaybetmektedir. Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) kapsamında 1 gün okulda, 4 gün işyerinde 'eğitim' de olan 'öğrenci' lerin de işyerlerinde yaşamını kaybettiği haberlerine rastlamaktayız. Açıkça ifade ediyoruz; MESEM bir eğitim projesi değildir, tamamen denetim dışı bırakılan ucuz çocuk işçilik projesidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, işçi katliamlarını, doğa katliamlarını sadece seyrediyor. Önlemek gibi bir kaygıları çabaları olmadığı gibi yaptıkları uygulamalarla deyim yerindeyse teşvik ediyorlar. Aynı şekilde Milli Eğitim Bakanlığı da çocuk ölümlerini seyretmeye devam ediyor.

Kamu makamlarının işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgisi önlemeye yönelik değil adeta cinayet işlendikten sonra cenaze kaldırmaya yöneliktir!

Etkin bir denetim sistemi oluşturmayan siyasi iktidarın, bakanlıkların ve bakanların bu tutum ve davranışı hizmet kusurudur.

2012 yılında TBMM'de kabul edilen ve büyük iddialarla yürürlüğe konulan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hiçbir sorunu çözmemiş, sadece işçi sağlığı ve güvenliğini piyasalaştırmıştır. İşçi sağlığı ve güvenliği Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) olarak adlandırılan ticari kuruluşlara havale edilmiş, OSGB'ler de ücret karşılığı hizmet verdikleri işyerlerini hoşnut tutmanın çabasıdadır.

lar.”

Yerel seçimler öncesinde işyeri denetimlerinin durdurulduğunun ifade edilerek, “Denetlenen işyerlerinde yürürlükte olan iş mevzuatı nedeniyle idari işlem uygulanmamakta yalnızca süre verilmektedir. İş cinayetleri sonrası, işverenler caydırıcı ceza ile karşılaşmamakta mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları günah keçisi ilan edilmektedir. Güvenlik ve yargı makamları genellikle işveren/işveren vekili olmayan iş güvenliği uzmanları, ölen ve ölemeyen çalışanlar ölümlerin sorumlusuymuş gibi davranmaktadırlar” denildi.

Türk Ceza Kanunu’nda Düzenleme Talebi

Ölmek değil, “yaşamak istiyoruz” denilen açıklamada, alınması istenilen

acil önlemlere şöyle yer verildi:

“ 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu başta olmak üzere çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler işçi, emekçi hak ve çıkarlarını, örgütlülüğü, işçi/sendika denetimini esas alan atipik çalışma biçimlerini yasaklayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

-Bu düzenlemelerin içeriğinin belirlenmesinde sendikalar, meslek örgütleri, üniversiteler esas belirleyici unsur olmalıdır.

- İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin mevzuat, eğitim, denetim vb. tüm politikaların belirlenmesi, yerine getiril-

mesi için idari ve mali yönden bağımsız Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Kurulu/ Enstitüsü kurulmalıdır.

- Bakanlıkların sorumluluğu ‘müfettiş görevlendirdik’ cümlesi ile sınırlanamaz, her can kaybında idarenin sorumluluğu da değerlendirilmelidir.

- Türk Ceza Kanunu’na ‘iş cinayetleri’ konusunda doğrudan hükümler içeren maddeler konulmalıdır.

- İşyerlerinde işçi sağlığının güvenliğinin sağlanması işveren yükümlülüğüdür. Bunun yanında rehberlik ve danışmanlık yapmak üzere iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, işyeri hemşiresi görevlendiriliyorsa; bu kişilerin sicillerinin tutulması, eğitimi, denetlenmesi konularında meslek örgütleri görevli olmalıdır.”

TMMOB'ye Bağlı Odaların Üye Sayısı 677 Bin Oldu

TMMOB'ye bağlı 24 Odanın üye sayıları 2023 yılı sonu itibarıyla 677 bin 242 oldu. Buna göre 2023 yılında bir önceki yıla göre odaların üye sayısı 16 bin 884 kişi arttı.

ODALAR	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Bilgisayar Mühendisleri Odası	1.947	5.548	7.495
Çevre Mühendisleri Odası	6.292	6.749	13.041
Elektrik Mühendisleri Odası	9.962	68.096	78.058
Fizik Mühendisleri Odası	543	1.432	1.975
Gemi Mühendisleri Odası	220	3.900	4.120
Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odası	62	1.588	1.650
Gıda Mühendisleri Odası	16.701	8.378	25.079
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası	4.174	16.540	20.714
İçmimarlar Odası	5.138	3.531	8.669
İnşaat Mühendisleri Odası	19.893	133.911	153.804
Jeofizik Mühendisleri Odası	1.416	3.909	5.325
Jeoloji Mühendisleri Odası	4.731	14.027	18.758
Kimya Mühendisleri Odası	9.662	13.339	23.001
Maden Mühendisleri Odası	2.611	17.016	19.627
Makina Mühendisleri Odası	13.428	114.334	127.762
Metaller ve Malzeme Mühendisleri Odası	743	4.485	5.228
Meteoroloji Mühendisleri Odası	273	498	771
Mimarlar Odası	38.012	42.777	80.789
Orman Mühendisleri Odası	4.293	14.691	18.984
Petrol Mühendisleri Odası	176	1.320	1.496
Peyzaj Mimarları Odası	4.626	2.279	6.905
Şehir Plancıları Odası	4.137	2.959	7.096
Tekstil Mühendisleri Odası	966	1.410	2.376
Ziraat Mühendisleri Odası	13.023	31.496	44.519
TOPLAM			677.242

Anılar..

“USTA-ÇIRAK İLİŞKİSİ YA DA TEORİ-PRATİK EŞLEŞMESİ”

Elk. Müh. H. Avni Gündüz

avnigunduz@gmail.com

“Öğrenme, insanlar ve kurumların değişmesini gerektirir.”

Diplomayı daha almadan hayaller kuruluyordu. Dünyanın neresine gidersek gidelim bizi tercih edecek uluslararası firmalar olmalıydı. Derslerdeki problemleri el ile çözüp virgülden sonra iki üç rakama kadar iniyor, bir taraftan kV derken diğer taraftan mA. hesaplıyorduk. Staj sırasında bazı formülleri bilemeyen abilerimize de şaşıyorduk. Böyle bizim gibi mühendisleri kaçırmalar mı hiç? Havalıydık yani...

Derken, diplomayı alıp ertesi sabah Kızılay'daki EMO Genel Merkezinde kayıt olmuş ve mühendis olmuşuk. Zaten son senemizde yine Kızılay'da TMMOB'nin bulunduğu sokakta ilerlerken sokaktaki direklerde üstte bulunan 3 iletkenin YG hattı, altındakilerin de AG hattı olduğunu bile keşfetmişim. Olay bu kadar basitti(!). (Orada çift devre AG hattı olduğunu seneler sonra gittiğimde gördüm). Kafadan attık ama tutmamıştı. Kaz'ın ayağının her zaman öyle olmadığını hayat öğretecekti.

Dünyadaki diğer ülkelere gitme işi olmadı çünkü burslu olduğumdan PTT'de işe başladım. Kanada fırsatı oldu ama orada da yurtseverliğim tuttu, gitmedim.

Hangi işle uğraşırsan ilgi de doğal olarak oraya yoğunlaşacağından ben de Radyolink binalarında jeneratör ve kumandası üzerine odaklandım. Yeni yeni gelişen kartlı kumanda sistemleri üzerinde (biraz da elektronik bilgimiz var ya) çalıştım ve teknisyenlere elektroniğe giriş dersleri bile verdim. Jeneratörleri teknisyenlerden öğren-

dim. Hepsi canavar gibiydi. Gözleri kapalı söküp takabiliyorlardı.

YG tarafını ihmal etmeye başlamıştım ama Batman civarındaki bir istasyonda neden jeneratör çalıştırıyoruz ki birkaç km ötesinden ENH geçiyor çok fazla yakıt tüketiyoruz diye ahkam bile kesmişim. Hele yine 900 küsur metre yükseklikteki istasyona kendimizi rüzgârdan içeriye zor attığımızdan olacak Ankara'ya döndüğümüzde zar zor çıkılan tepeye mazot götürülmesinin güçlüğü nedeniyle rüzgâr gülünden elektrik elde edilmesini önermişim (1976). Fikir çok ama “nasıl olacak?” deseler, “ben bilmem, başkası bilir” demekten başka çarem yok. Bir ustaya sormalı.

Nasıl olacak? İşte bütün sorun bu...

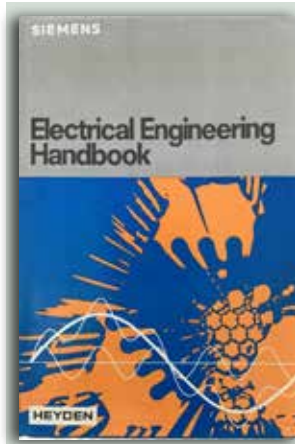
İlk şok, motorlarla ilgili Türkçe bir terimi doğru dürüst anlayamayınca gelmişti. Sonra askerlik görevi sırasında (İnşaat emlak) ustalardan epey terim öğrenmişim. “Protur (protodur) kablo” veya “Kablonun rölesi (fazlası)” vb ne demek diye epey uğraşmışlığım

oldu. Kullanılan kablo çeşitlerini bilmiyordum. Şimdiki gibi internet mi var? Google amcaya sorunca yanlış sorsan bile düzeltiyor.

Foça amfibi alay lojmanlarına 250kVA bir trafo gerekince de soluğu ESHOT Elk. Şebekede almıştım. Bir de ustalarımın Elk. Müh. Hüseyin Açıkgoz yardımcı olmuştu. Nur içinde yatsın. Tek hat şemalarında ne olduklarını anlamak tamam da çeşitlerini ayırt edemediğim direk, trafo, ayırıcı, sigortaya bakınca farklarını artık anlayabiliyordum.

Öğrenmenin yeri ve yaşı yoktur derler ya doğru söz. Usta elektrikçilerden, teknisyenlerden pek çok şey öğrendim. Öğrendiklerimin hepsi doğru muydu? Elbette değildi ve elimize geçen yazılardan, dergilerden karşılaştırmasını yapınca bir sonuca varabiliyorduk. O zamanlar bilgiye ulaşmak gerçekten çok zordu.

Malzeme derslerinin ve belli bir program dahilinde stajların önemi çalışma hayatında kendini gösteri-

Teknik yayın yoktu doğru dürüst. Olanları bize gelmezdi. Fuar zamanı Rus pavyonundan teknik kitap almışlığım var ama notasyonları farklı olduğundan pek sevelememişim. Almanya'dan gelen bir tanıdık El Kitabı (Handbook) getirmişti.

“32 Mark çarpı 6 deyince 192 TL” yapıyor ki en pahalı Türkçe teknik kitap çok daha ucuzdu. Etrafımızdan ne görebilir ne öğrenebilirsek o kadar...

yor. Ancak lise düzeyindeki eksiklikler mühendislik fakültelerinde bir yıl matematik, fizik ve kimya okutulmasına ve mühendislik derslerine sadece 3 yıl ayrılmasına neden oluyor ki daha yeterince mesleğe ısınmadan ve zorluklarla bir staj yeri bulununca iş formaliteye dönüyor. Boşa harcanan zamanlar... Meslek hayatında ustaların önemi burada ortaya çıkıyor.

Askerlikten sonra Narlıdere'de Elektrik Şebekesinde çalışmaya başladım. Biraz hatları direkleri biliyorum. Gerisini öğrenip belki(!) ileride serbest çalışırım. Düşünce biraz böyle ama sonuç hiç de öyle olmadı. Neyse, ilk günlerimde en önemli uğraşımız sokak lambaları. 75 W lambalar yok satıyor. Enflasyon almış başını gidiyor. Vatandaş kendisi alıp bize getiriyor, bizim ekipler de onun evinin önündeki direğe takıyor. Sokak aydınlatmasının önemini orada öğrendim ve ileride çok faydası oldu bu bilginin.

Bir gün Narlıdere şoför imtihan pistinin karşı sokağında sigortanın takıldığını ancak bir süre sonra tekrar attığını hattı tutturamadıklarını söylediler. Gece görmeye gittik. Devir siyah beyaz televizyon devri. Haftada bir gün diziler oluyor. Hafta sonları da müzik programları. Maç yayını filan henüz yok.

O akşam "Kaçak" dizisi var. Dr. Kimble herkesi ekrana kilitliyor. Ha yakalandı ha yakalanacak derken yine kaçıyor! Hat boyunca yürüyoruz. Ortalık sakin. Pencerelelerden kahkahalar ve bağırımlar duyuluyor. Birden elektrikler gitti. Her pencereden derin bir "aaa..." sesi geldi. Sigorta atmıştı. Biraz bekleyip sigortayı değiştireceğiz ama neden atar ki? Diğerleri atmıyor. Kâğıtta yazan gibi değil, hadi bul bakalım. Sıkıntı büyük. Sigortayı değiştirdik. Bu sefer alkış sesleri. İnsanlar mutlu ama ben sorunu kafamda çözmemişim daha. Yürürken

direklere bakarak gidiyorum. Üstteki telin aşağıya doğru sarkmış olduğunu görür gibi oldum. Deneyimim yok ya fazla üzerinde durmadım ama tel yavaş yavaş sarkıp alt tele dokununca pencerelerden yine o sesler gelmeye başladı. Jeton düştü! Ancak o saatte yapacak bir şey yok, yarım saat daha bekleyip sigortayı taktık.

Sabah teknisyen ve ustalarla ne yapabileceğimizi konuştuk. Travers aralarının az olduğunu, tel kesitinin yetersiz olabileceğini, elimizde biraz tel olduğunu ve o arayı değiştirebileceğimizi söylediler. Ama en önemlisi iletkenlerin akımın artmasıyla sehim yapacağını gece elimdeki üç beş kitap ve dokümandan bulmamdı. Oysa fizik derslerini almıştık değil mi?

Elektriklerin sık sık kesildiği, kısıtlamaların yapıldığı bir dönemdeydik. Dolayısıyla fazla şikâyet gelmedi ama insanların elektrikle mutlu olabildiklerini orada gördüm. Daha sonra, doğru veya yanlış ama imar aflarıyla birlikte elektrik götürdüğümüz gecekondu mahallelerindeki insanların sevincini ve mutluluğunu onlarla beraber yaşadık. Elektrikğin olduğu köy, kasaba ve mahallelerde yaşamın yeniden şekillendiğini, ticaretin geliştiğini ve sanayi sitelerinin oluştuğunu gördük. Bir birim elektrikğin yedi birimlik katma değer yarattığını öğrendik.

Elimizdeki çalışmaya pensampermetre'nin yenisini Yaşar Bey'den (Yaşar Seke) almamız elimizi güçlendirmişti. Hangi faz yüklü ise branşmanları diğerlerine aktarıp dengeleme yapıyorduk. Söylemesi ne kadar kolay: Akım, gerilim, iletken kesiti, mesafe, yük dengelemesi, direk seçimi, trafo gücü. İş uygulamaya gelince insan tutuluyor.

Daha sonra TEK ve TEDAŞ'taki "usta mühendis"lerle, teknisyen ve ustalardan faydalı bilgiler edindim ama oralarda o zamanlar "usta" sayısı

da fazlaydı. Deneyimli usta ve teknisyenlerin yanı sıra "usta mühendis"lerin varlığı benim dönemimde büyük bir şanstı.

Teori-Pratik ilişkisi, teorik bilgilerin öğrenildikten sonra bırakılması anlamına kesinlikle gelmez. Öğrenme her yönüyle sürekli. Günümüzün iş ortamında öğrenme çok daha önemli çünkü bilgi hızla çoğalıyor ve teknoloji geliyor. Unuttuklarımızı da düşünürsek senede 2-3 hafta ve her günümüzün bir saatini öğrenmeye ayırmalıyız.

Daha iyi öğrenmek için çeşitli yöntemleri kullanabiliriz ancak:

- Öğrenme istekli düşüncedeki kişiler olması ilk önceliktir.
- Genellikle insanlar hızlı ve otomatik olarak düşünür. Daha iyi öğrenmek için yavaşlamak ve metodik olarak düşünmek,
- İyi öğrenmek ve iyi düşünmek için "içgörü süreci", "varsayımları açma" ve "eylem sonrası gözden geçirmesi" gibi eleştirel düşünme araçlarını kullanmak,
- Bir öğrenme organizasyonu oluşturmak ve öğrenme organizasyonları, öğrenme, deney ve olumlu destek besleyen ortamlar yaratmak,
- Sadece sonuçlara değil davranışlara dikkat etmek gerekir.

Öğrenen organizasyon liderleri değişimi destekler, rol modelleri haline gelir ve iyi öğrenirler. Öğrenme organizasyonları çalışanların katılımını destekler ve "eleştirel düşünme araçlarını" kullanır. Öğrenme organizasyonları, söylemeyi değil sormayı ve dinlemeyi vurgulayan "alçakgönüllü sorular" olan öğrenme konuşmaları uygular.

Hep birlikte unuttuğumuz şey ise ülke çapında ortak akılla doğru dürüst planlama yaparak bilgi ve teknoloji üreten yapıları yeterince kurup geliştirememek...

TMMOB Yerel Seçim Bildirgesi Yayınlandı

TMMOB, 31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecek olan seçimlere yönelik olarak TMMOB Yerel Seçim Bildirgesi yayımladı. TMMOB'un yerel yönetimlerden beklenti ve taleplerinin özetlendiği bildirmede, demokratik katılıma açık, çağdaş bir yerel yönetim anlayışını vazgeçilmez olduğuna vurgu yapıldı.

TMMOB'un açıkladığı Yerel Seçim Bildirgesi'nde iktidarın ekonomiyi son 22 yılda arazi rantı üzerinden temellendirdiğine dikkat çekilerek, şöyle denildi:

"AKP iktidarı çıkardığı yasa, yönetmelik ve KHK'larla yapı denetimi, işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi mühendislik-mimarlık hizmetlerinden sanayiye, eğitimden sağlığa kadar pek çok kamusal hizmeti ticarileştirmiş, özelleştirmiş; hiçbir insani, hukuksal, ulusal ya da evrensel değer ve kurala uymaksızın ülke topraklarını dünyanın emlak/rant piyasası haline getirecek ülkemizi ve kentlerimizi yağmaya açmıştır. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin terk edildiği, demokrasinin hiçe sayılarak tüm yetkilerin tek merkezde toplandığı, kendi söylemleriyle 'bir anonim şirket gibi' yönetilen ülkede sermaye ile devlet arasındaki ilişki, arazi rantı ve bina yapımı üzerinden şekillenmektedir. İnşaat sektörünün başat aktör olduğu ekonomik politikaların doğrudan uygulama alanı ise kentler ve yerel yönetimlerdir. Aklın ve bilimin dışlanması, şehir planlama, mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin gerektirdiği mesleki denetimin ve bilimsel-teknik kriterlerin devre dışı bırakılması, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerinin birer

prosedür haline getirilmesi nedeniyle ülkenin hemen her noktasında seller, toprak kaymaları, otoyolların çökmesi, hafriyat sırasında çöken binalar gibi olağandışı olaylar olağanlaşmış, doğa olayları ağır can ve mal kayıplarının yaşandığı afetlere dönüşmüştür."

6 Şubat depremlerin merkezi yönetimin de yerel yönetimlerin de depreme hazır olmadığı gerçeğini ortaya çıkardığı ifade edilerek, şöyle denildi:

"Bizler, doğa olaylarının afete dönüşmesinin engellenebileceğini çok iyi biliyoruz. Bu gerçeği, bilimsel ve teknik boyutlarıyla raporlarımızda, açıklamalarımızda ve uyarılarımızda sürekli vurguluyoruz. Kentsel dönüşüm adı altında yürütülen süreç rant-sal dönüşüme kurban edilmeseydi ve deprem tehdidi altındaki yerleşimlerin dönüşümleri doğru biçimde yapılabilseydi yaşadığımız acıların boyutunu en aza indirebilirdik.

Ancak tam aksine tarım arazileri ve dere yatakları imara açıldı. Mühendislik ve mimarlık hizmeti almamış kaçak yapılar imar aflarıyla yasallaştırıldı. Birliğimiz ve bağlı Odalarımız yapı denetim süreçlerinden dışlandı, mesleki denetim yetkilerimiz elimizden alındı. Deprem için toplanan vergiler, yandaşların ceplerine aktararak heba edildi. Planlama hizmetlerinde bütünlüklü yaklaşımdan, kamu yararı anlayışından vazgeçildi; serbestleştirme, özelleştirme ve ticarileştirmenin aracı haline getirildi; rant odaklı projelere teslim edilen kentlerde plansızlık ve denetimsizlik egemen kılındı. Açık ve yeşil alanlar diye adlandırdığımız, 'peyzaj alanları' olarak tanımlanan parklar, refüjler,

apartman ve site bahçeleri, kent içindeki orman ve ağaçlık alanlar, kıyılar, askeri alanlar, doğal-kültürel-tarihi sit alanları 'rant alanları' olup millet bahçesi, kentsel dönüşüm, otopark adı altında yapılaşmaya açılarak betonlaştırıldı."

"Kamuoyunu Uyarmaya Devam Edeceğiz"

TMMOB'un doğrudan mesleki uygulama alanına giren kent sorunlarıyla ilgili olarak sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuyla paylaşmayı devam edeceğine değinilen bildirmede,

"Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle ülkemiz bir 'afet ülkesi' olmuştur. Kentlerimizin yapılaşması bütünüyle betonlaşma ve asfalt üzerine oluşturulmuş durumdadır. Yeşil alanların hızla ve bütünüyle yapılaşmaya açılması, kent içindeki ormanlarının yok edilmesi şehirlerimizin doğal dokusunu ortadan kaldırmıştır. Doğayla barışık olmayan bu kentsel yapılaşma ve hızlanan iklim değişikliğinden ötürü yağış ve yüzey suları toprak tarafından emilememekte, hızla akışa geçerek sellere neden olmaktadır.

Suların doğal akış yolları olan dere yataklarının ve taşkın alanlarının bile

yapılaşmaya açılması, felaketin boyutlarını daha da artırmaktadır. Plansız ve çarpık kentleşme, tarım arazileri ve su havzaları üzerine kurulan yerleşim yerleri, yok edilen yeşil alanlar ve orman alanları, bilinçsizce müdahale edilen dere yatakları ve kıyılar yaşadığımız felaketlerin temel nedenidir. Sorumlu da yağmur suları değil, hükümet merkezi yönetim ve yerel yönetimlerdir.

Plansızlığın yanı sıra iktidar eliyle üretilen mega ve çılgın projeler de felaketlere zemin hazırlamakta ve kamusal alanlarımız bu rantçı anlayışla yok edilmektedir.

Ülkemizin yüzde 96'sı deprem bölgesinde bulunmakta, nüfusumuzun yüzde 98'i değişik derecelerde deprem tehlikesi altında yaşamaktadır. Son 60 yıl içerisinde depremlerde resmi sayılara göre 50 binden fazla vatandaşımız yaşamını yitirmiş, 100 binden fazla kişi yaralanmış ve yaklaşık olarak 400 binin üzerinde bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür.

Bunlara 6 Şubat 2023'te 11 ilimizi etkileyen depremin yarattığı ağır yıkım eklendiğinde karşımıza korkunç bir manzara çıkıyor Resmi açıklamalara göre 53 bin 537 yurttaşımızın hayatını kaybettiği, 107 bin 213 yurttaşımızın ise yaralandığı 6 Şubat Depremlerinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının verilerine göre 39 bin 441 bina deprem anında yıkılmış, 271 bin 892 bina ise aldıkları hasarlar nedeniyle kullanılmaz hale gelmiştir.

Kentsel ve kırsal yerleşim alanları yalnızca deprem değil, aynı zamanda heyelan, su baskını, kaya düşmesi gibi tehlikelerin yarattığı zararlarla da mücadele etmek zorunda kalmaktadır.

Derelerin, vadilerin, ormanların, kıyıların, su havzalarının, kısacası yapılaşmaya uygun olmayan alanların, rant ekonomisi baskısı altında yapı-

laşmaya açılması, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, ranta dayalı, hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ, kaya düşmesi, su baskını gibi olayların tamamı afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Tüm bunlara karşın izlenen "ikiyüzlü" kentleşme politikalarından vazgeçilmemiş, çıkarılan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun ülkemizin bir deprem ülkesi olduğu ve niteliksiz yapı stokuna sahip olduğu gerçeği üzerine değil, rant temelinde kentlerin dönüştürülmesinin bir aracı olarak düzenlenmiş, 'risk' rant aktarımının gerekçesine dönüştürülmüştür.

Kentlere ilişkin politikalar, planlar ve kararlar öncelikle insan odaklı olmalı, bugüne kadar sürdürülen ranta dayalı kentleşme anlayışı derhal sona erdirilmelidir.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve toplumsal afetlerden korunma; güvenli, sağlıklı ve yaşanabilir bir çevrenin her yurttaş için temel insan hakkı olduğu ana ilke olarak kabul edilmelidir.

Kentlerde afetlerden korunmak ve zararlarından en az etkilenmek amacıyla "Bütüncül Afet Risk Yönetimi" anlayışı benimsenmeli, öncelikle afet riski olan bölgeler tespit edilmeli ve söz konusu riskleri azaltacak önlemler alınmalıdır. Tüm kentlerimizde kapsamlı afet yönetim planları hazırlanmalı ve gecikmeksizin uygulama olanakları yaratılmalıdır."

"Ulaşım Sorunlarının Çözülmesini İstiyoruz"

Yerel yönetimlerin toplu taşıma öncelikli bir politika benimsememesi nedeniyle ulaşım da doruklar yaşadı-

ğımıza dikkat çekilen bildirgede, şu bilgilere yer verildi:

"Bir kentin mekânsal gelişimini hedefleyen nazım planına uyumlu Ulaşım Ana Planının hazırlanmaması ve otomobil odaklı anlayış nedeniyle ortaya çıkan ulaşım sorunu, çoğu yerel yönetici tarafından salt trafik sorunu ya da ulaşım altyapı eksikliği olarak görülmektedir. Bu nedenle yapılan tüm projelere ve harcamalara rağmen ulaşım ve trafik sorunlarında azalma olmamış; artan nüfus, kentsel yayılma, otomobil sahipliği ve kullanımındaki artışlar daha da kronikleşen sorunlara yol açmıştır. Kentiçi ulaşım ile ilgili temel yanlışlık, var olan sorunların çözümüne 'erişilebilirlik' hedefiyle yaklaşmayan, bunun yerine özel araç odaklı, günübirlik geçici çözümler üreten, bunlarla var olan sorunlara yenilerini ekleyen yönetim anlayışındadır.

"Hesap Verebilen Belediye"

Emekliler, yaşlılar, engelliler ve kadınlar için önemli taleplerin dile getirildiği bildirgede, yerel yönetimlerin saydam ve denetim açık olması gerektiği vurgulanarak, şöyle denildi:

"Kamu İhale Sistemi merkezi idare tarafından olduğu kadar yerel yönetimler tarafından da kullanılan bir sistemdir. Denetimden uzak, kayırmacılığı ve yolsuzluğu körükleyecek mevcut ihale sistemi yerine hukuk ve kamu yararını temel alan saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamuoyu denetiminin, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının en geniş şekilde sağlandığı eşitlikçi bir sistemin kurulması gereklidir. Yerel yönetimler halka hizmetleri hakkında bilgi vermeli, vatandaşla iletişimde olmalı, açık ve saydam belediyeçilik anlayışını yaşama geçirmelidir. Başta büyükşehirler olmak üzere belediyelerin ve bağlı iktisadi teşebbüsler olarak faaliyet

gösteren anonim şirket statüsündeki yapılanmaların, kuruluş faaliyetleri ve kamusal yarar dışına çıkan her türlü etkinliklerinin önüne geçilmelidir.

Yerel yönetimlerin her türlü mal ve hizmet alımını gerçekleştirirken kullandıkları, seçim dönemleri yaklaştıkça artan birçok yolsuzluk, vurgun ve talan olayının odak noktası haline gelen iktisadi teşekkülleri üzerinde gerek Sayıştay, gerekse diğer kamusal denetim yollarının önünü kapayan yasal düzenlemeler kaldırılmalıdır.

Yerel yönetim bankacılığı; kamu yönetimi, altyapı sektörü ve bankacılık sektörünü bir araya getiren bir alandır. Bu alanda faaliyet gösteren yerel yönetimlere yönelik finansman yanında, planlama, mühendislik-mimarlık alanında da teknik destek veren Türkiye'ye özgü bir kurum olan İller Bankası yerel yönetimlerin finansman ihtiyacını karşılayacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.

Kamu yatırımlarıyla ve kamu kaynaklarının kullanımıyla üretilen verilerin sahibi halktır. Veriye erişim; yurttaşların bilgi edinme hakkı, yönetim ve karar süreçlerine etkin katılımlarının yanı sıra yurttaşların hak ve görevi sayılan 'denetim' işlevinin yerine getirilmesi bakımından da önem taşımaktadır. Yerel yönetimler, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkesi uyarınca verilerini kamuya açmalı; bilişim ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak yurttaşlara somut, anlaşılır, ölçülebilir, doğru ve güncel veri ve bilgiler sunmalıdır."

"Kent Suçu Engellenmeli"

Yerel yönetimlerin rant temelli şekillendirilmesinin emekçi kesimleri kent dışına sürülerek barınma, eğitim gibi temel insan haklarına erişimine en temel engeli oluşturduğuna dikkat çekilen bildirgede, şu ifadeler yer verildi:

"Rant üzerine temellendirilen eko-

nominin sermaye alanı olarak kentlerin yeniden inşa süreci, toplumsal ayrışmanın derinleşmesine yol açmakta, geniş yoksul emekçi kesimler kent dışına sürülerek barınma, eğitim, iş gibi temel haklara erişimde sorunlarla baş başa bırakılmaktadır. Meskün alanlarda yeniden üretilen kentsel çevredeki yapılaşma nüfus yoğunluğunu artırmasına karşın sosyal ve teknik altyapı ile açık ve yeşil alan miktarı aynı bırakılmaktadır.

Yerel yönetimler, topluma verilecek yerel ve ortak hizmetlerden sorumlu olmaları, güvenli toplumun oluşumunda tabandan başlayacak bir örgütlenmeyi en kolay gerçekleştirecek kurumlar olmaları, suçların oluşumuna neden olan toplumsal deformasyonları giderebilecek ilişkilere ve araçlara sahip olmaları gibi nedenlerle gerek toplumsal örgütlenmelere gerekse mekânsal düzenlemeye ilişkin kent güvenliğinin sağlanmasında birincil kurumlardır.

"Kent ve çevre suçu" kavramı geliştirilmeli ve kent suçları için yasal yaptırımlar artırılmalıdır. Kamu yararı göz ardı edilerek ayrıcalıklı imar haklarına ve kaçak yapılaşmaya göz yummak, kente karşı işlenmiş suçların başında gelmektedir. Buna ek olarak temel sağlık koşullarından ve altyapı gereklerinden yoksun yerleşim alanlarına yol açan kaçak yapılaşmalar için getirilen imar affı uygulamaları da kente karşı işlenmiş bir suç olarak değerlendirilmelidir. Kent kimliğini oluşturan ortak miras niteliğinde olan yapı, meydan, yol, doğal varlıkları olumsuz etkileyen uygulamalar ile kente ve kentliye ait her türlü karar süreçlerine halkın katılımının engellenmesi de kente karşı işlenmiş suç olarak görülmelidir."

Nitelikli Hizmet Üretimi için Öneriler

Hizmetlerin etkili bir biçimde üretilip sunulabilmesi için yerel yö-

netimlerin büyüklük ve sınırların bilimsel ölçütlerle belirlenmesi istenilen bildirgede, "Yerel yönetimlerde hizmetlerin etkin ve verimli yapılabilmesi için uygun bir örgüt yapısı ve idari yapılanma geliştirilmeli, merkezi idarenin vesayetine, yetki gaspına yol açan istisnai yetki düzenlemeleri kaldırılmalıdır. Yerel yönetimlerin seçilmiş görevlilerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma koşullarını açık ve net olarak belirleyen düzenlemeler yapılmalıdır" denildi. Kamusal hizmetlerin yerel yönetimlerin sorumluluğunda üretilmesi gerektiğine dikkat çekilen bildirgede,

"Hizmet üretimi, 'toplumsal yarar' temelinde gerçekleştirilmeli, toplumun tüm kesimlerinin hizmetlere eşit erişimi sağlanmalıdır. Hizmetlerin denetimini, iç denetimle birlikte bağımsız ve özerk denetim kuruluşları yapmalıdır. Yerel yönetimlere, yetki alanlarına giren görevlerle ilgili 'mali kaynaklar' siyasi görüş gözetmeden sağlanmalıdır. Ayrıca yerel yönetimler 'üretici belediyecilik' anlayışıyla kendi kaynaklarını yaratmalıdır. Yerel yönetimler, mali kaynaklar konusunda şeffaf olmalı, öz gelirleri dışındaki borçlanma vb. kaynak yaratma süreçlerinde dışa bağımlılıktan kaçınmalı ve her zaman halkın bilgi ve onayına başvurmalıdır.

Bilişim ve iletişim teknolojileri, kamu hizmetlerinin üretimi ve denetiminde niteliği artırmak amacıyla kullanılmalı; Kent Bilgi Sistemi ve Akıllı Kentler gibi kapsamlı bilişim uygulamalarının pekiştirilmesi ve işletiminde kamu kaynaklarının en doğru biçimde kullanılmasını sağlayan özgür yazılım çözümlerinden yararlanılmalıdır.

Yerel yönetimlerin verimli çalışabilmeleri için personel sisteminde, işe göre nitelikleri belirlenmiş yeterli kadro ayrılmalı; çalışma koşulları, güvenceleri açısından homojen, ücret

ve sorumlulukları açısından 'eşit işe eşit ücret' anlayışında bir yapılanma olmalıdır.

Mesleklerin uygulanma sürecinde yaşam boyu eğitimin gerekli olduğu gerçeğinden hareketle eğitim planlamasında meslek odalarıyla, eğitim kurumlarıyla ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği yapılmalıdır.

Sağlıklı kentleşmenin olmazsa

olmaz koşulu yeterli ve nitelikli şehir plancı, mimar ve mühendis istihdamıdır. Planlama, projelendirme, tasarım, uygulama, denetim ve değerlendirme aşamalarının bilime, tekniğe ve hukuka uygunluğunun sağlanmasında, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında şehir planlama, mimarlık ve mühendislik disiplinlerinin önemi ortadadır. Yerel yönetimlerde mühendis,

mimar ve şehir plancısı istihdamı bu bağlamda ele alınmalı, yeni mezunları da kapsayacak şekilde kadroları artırılmalıdır."

TMMOB Yerel Seçim Bildirgesi'nin tam metine <https://bit.ly/3wGN77a> adresini ziyaret ederek veya QR kodu tarayarak ulaşabilirsiniz.

İliç'te Yürütmeyi Durdurma Kararı... "İŞLETME İZİNLERİ DE İPTAL EDİLMELİDİR!"

TMMOB, 13 Şubat 2024 tarihinde Erzincan İliç'te yaşanan maden felaketinin ardından, Erzincan İdare Mahkemesi'nde açtığı davada 3 yılın sonunda yürütmeyi durdurma kararı verildiğini açıkladı. TMMOB, ÇED ve işletme izinlerinin iptal edilmesi çağrısı yaptı.

TMMOB'un 5 Şubat 2024 tarihinde gerçekleştirdiği "İliç'te Yürütmeyi Durdurma Kararları Yetmez, Verilmiş Bütün ÇED ve İşletme İzinleri İptal Edilmelidir" başlıklı açıklamada, dava süreci özetlenerek, "Üç yılı bulan yargılama sürecinde ne Valilik ne Bakanlık ne de Mahkemece dile getirdiğimiz hususlar ısrarla dikkate alınmamış faaliyetin devamına imkân sağlanmıştır. Neticesinde ise ne yazık ki ısrarla dikkat çekmeye çalıştığımız tehlike 13 Şubat tarihinde gerçekleşmiştir" denildi. TMMOB'un yargı sürecinin uzadığına yönelik açıklamaları da hatırlatılarak, şöyle denildi:

"Yargısal sürecin yeterince uzadığı da göz önünde bulundurularak Birliğimizce daha önce de defalarca ifade edildiği gibi projenin etkilerinin olumlu olmadığı, alınabilecek önlemlerle de bu etkilerin önlenemeyeceği hatırlatılmış, tonlarca siyanürlü toprağın çevreye yayılarak 9 işçinin yığın altında kaldığı bir katliamda yargıla-

ma sürecinin daha fazla uzatılmaması gerektiği, derhal bir karar verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Geline aşamada yaşananların üzerinden 21 gün geçmesi neticesinde ancak ara kararlar verilebilmiş ve 04.03.2024 tarihinde Erzincan İdare Mahkemesince hem ÇED Olumlu kararına karşı açtığımız davada hem de hem ÇED Gerekli Değildir kararına açmış olduğumuz davada yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Mahkeme bir kez daha sorumluluğu kendi üzerinden atacak bir karara imza atmıştır. Yargılamanın gelmiş olduğu aşamada iptal kararı verilmesi yargılama ilkeleri karşısında da zorunlu hale gelmiş olmasına karşın Erzincan İdare Mahkemesi, üstelik Bakanlığın açık ocak işletmesine ilişkin çevre izin lisans belgesinin iptaline ilişkin açıklamasına atıfla ancak geçici süreli bir yürütmenin durdurulması kararı vermiştir. Hukuka uygunluğu denetlemekle asıl görevli Mahkemenin bu kararı her ne kadar sorumluluğu bilirkişilerin ve Bakanlığın üzerine bırakan bir karar olsa da sonucu itibarıyla maden işletmesinin bütününe ilişkin ÇED kararlarının yürütülmesinin durdurulmasını dolayısıyla bu karara bağlı yürütülen işlemlerin de devamının engellenme-

sini sağlamaktadır.

Yürütmenin durdurulması kararları ile yetinilmeden Birliğimiz tarafından açılan iki davada da derhal iptal kararları verilmesi, insan ve çevre sağlığı için zorunludur.

Bununla birlikte yalnızca süregelen davaların konusu olan ÇED kararlarının iptali ile yetinilmemeli, faaliyete başladığı yıllardan itibaren doğal çevrenin tahribata uğramasına, tarımsal faaliyetlerin hayvancılığın zarar görmesine yol açan; yürütülen sömürge madenciliği ile ülkemizin kaynaklarının yabancı şirketlere aktarılmasına yol açan bir projeye son verilerek maden işletmesi derhal kapatılmalıdır."

Sorumluların ortaya çıkarılması çağrısı yapılan açıklama, "Liç sahasında yaşanabilecek kaymayı defalarca dile getirmemize rağmen kulaklarını kapayan kamu görevlileri ile şirket yetkileri başta olmak üzere sorumlu bütün kişiler etkili bir soruşturma neticesinde açığa çıkarılmalıdır. Madenlerimiz ulusal ve uluslararası sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan çıkarılmalı, İliç'te yaşanan felaketin tüm sorumluları yargı karşısında hesap vermeli, tüm ÇED kararları kararı iptal edilmeli ve işletme derhal kapatılmalıdır" denildi.

- İstanbul Üniversitesi'ni bir film platosuna çevirerek ticari alana dönüştüren Rektör Osman Bülent Zülfiyar, şikâyetlerden şikâyetçi. "Ziyaretçilere" rahat çalışma alanı yaratmak için öğrencilere fakülteler arası geçişi de yasaklayan Rektör, personelin "sığınmacı konumundayız" itirazlarını duymazdan geliyor. Rektör; "bu nefis mekanlarda dizi film çekmek isteyenleri işgalci olarak gösterenler oldu.... Bilim yuvasına parmaklık vurulamaz" derken, derslerin işlenemez duruma gelmesini görmezden gelerek, ticaret için özgürlük, akademi için yasak istedi.
- **AKP'nin İsrail politikasındaki ikiyüzlülüğü sürüyor.** Batı'yı "İsrail'in işlediği insanlık suçlarını sadece seyrediyorlar" diyerek defalarca suçlasalar da, neredeyse saldırı artışı ile ihracat artışı paralel gidiyor. Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre Türkiye İsrail'e meyve ve sebze ihracı yapan ülkeler arasında birinci. Hal böyle olunca Sakarya mitinginde "samimi" bir vatandaşın "İsrail ile ticaret sonlandırılınsın" yazılı pankartı apar topar sonlandırılıyor.

• Mardin 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde 13 Şubat'ta (Salı) görülen dava, namaza giden katip nedeniyle yarıda kaldı. Duruşmada SEGBİS bağlantısı yapıldığı sırada katip, namaz vaktinin geldiğini ve namaz kılmaya gideceğini söyledi. Mahkeme Başkanı'nın bağlantı nedeniyle namazı "kazaya" bırakması isteğini kabul etmeyen katip salondan ayrıldı.

Mahkeme başka bir katibin evinden getirilmesi sonrası devam etti. Adalet tecelli etti!

- **Sabahattin Ali, bundan 73 yıl önce bir türlü çözülmeyen "karanlık" bir saldırıyla katledildi.** Derin ilişkilerle görevlendirildiği açık olan katil, Ali Ertekin cinayet için hiçbir sebep söyleyemedi. Tutuklandıktan sonra ceza indirimi aldı, aynı yıl serbest bırakıldı. Cesedi, ailesinin teşhisine izin verilmezken, torba içinde elden ele dolaşırken kayboldu. Mezarı olmayanlara, faili meçhullere saygıyla.
- Artık sıradanlaşan bir saldırı. Sıradanlığı eylemin kendisinden değil sonrasında. Tarikat ilişkileri ile ünlü Sakarya'nın Akyazı ilçesinde S.U elinde balyozla Atatürk büstüne saldırarak tahrip etti. Gözaltına alınan saldırgan yine ruh sağlığı yerinde olmayan biri çıkmaz mı? Çıkar!

- **Yerel seçim çalışmalarını sürüyor.** Adaylar göbek atıyor, şarkı söylüyor, alkollü mekanlarla boy gösteriyor, her türlü riya şovun bir parçası. "Seçimle bir şey değişseydi yapılmazdı" sözü doğru mu yoksa! Ama demokrasi-nin eğitim ve akıl gerektirdiği kesin. Ankara'dan aday

Mansur Yavaş "Ankara'da halk sağlığı adına 25 yıldır hiçbir iş yapılmamıştı. Şimdi 220 km'lik asbestli kanserojen borular yenileniyor". Bir seçmenden cevap Abdestli boruları niye söküyorsunuz, din düşmanları."

- Rusya ile Ukrayna Arasındaki vekâlet savaşı batılı vekillerin isteği yönünde gitmiyor. Her türlü ambargo ve yasağa karşın bir türlü Rusya'nın ekonomik gücü sınırlanamıyor. Acıları her iki ülkenin halkları çekerken, pazar kavgasında propaganda da sınır tanımıyor. Ukrayna'ya müttefiklerinden bile sakındığı her türlü gelişmiş silah malzemesini verenler, Rusya'nın Kuzey Kore füzeleri kullandığını söyledi. Akıllarınca iki "düşmanı" da aradan çıkarmış oldular.

- **İliç'te maden katliamı. Hayatını kaybedenler hala toprak altında. Toprak altında olduğu iddia edilen altınlara kurban edildiler.** Her madene, her inşaata, her enerji yatırımına koşulsuz "ÇED gerekil değildir" diyenler, yurttaşları yıllarca olamayan adaleti arattıranlar, davalar kazanılsa bile kamu yararı yok diye devam diyenler, her şeyi çabucak unutacak ve unutturacak olanlar... Seçimlerde yine adaylar haberiniz olsun.

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi

EMO İzmir Şubesi
Yeni Hizmet ve Eğitim Merkezi

KONFERANS SALONU DESTEKLERİMİZLE OLUŞUYOR

Koltuk İsimliği Kampanyası

İsimlik Katkı Bedeli : 3.500,00 TL

IBAN: TR86 0006 7010 0000 0050 6926 90

0232 489 34 35

0232 445 49 49

izmir@emo.org.tr

EMO_Izmir

Izmir EMO

emo_izmir

EMOIzmirŞubesi

www.izmir.emo.org.tr

Kazım Dirik Mah. Üniversite Cad.
374/1 Sokak No:1 Bornova-İzmir

güven üretiyoruz

www.mavili.com.tr

Etkin DUMAN KONTROLÜ

Maxlogic
SPRVSR+ Yazılımı

Duman Damper
Modülü

maxlogic & mavıgard

yangın ve gaz algılama sistemleri

Bizi Takip Edin...

.../mavilielektronik

